

โดย ฝ่ายนโยบายสินทรัพย์ดิจิทัล
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

หลังจากโครงการทดสอบการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาเปลี่ยนเป็นเงินบาท เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการในประเทศสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ หรือ “TouristDigiPay” เปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อไม่นานมานี้ โดย ก.ล.ต. ได้ออกหลักเกณฑ์รองรับ และเปิดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลและผู้ประกอบธุรกิจเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติในการใช้จ่ายใช้สอยด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจะปกธงให้บริการได้ในช่วงไตรมาส 4 เพื่อให้ทันรองรับนักท่องเที่ยวในช่วง high season ปลายปีนี้

ก.ล.ต. ไม่เพียงส่งเสริมการนำนวัตกรรมและสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้ในการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย แต่ยังคงไว้ซึ่งมาตรการในการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม หนึ่งในนั้นคือ เรื่องของการป้องกันการฟอกเงินผ่านสินทรัพย์ดิจิทัลหรือที่คนทั่วไปมักเรียกกันว่า “คริปโท” ก.ล.ต. จึงมีการเตรียมการเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังไม่ให้เกิดการนำสินทรัพย์ดิจิทัลไปใช้ในทางที่ผิด (misuse) โดยเริ่มตั้งแต่นักท่องเที่ยวเดินทางถึงประเทศไทยจนกระทั่งเดินทางกลับ

รู้จักกับ KYC และ CDD

ลำดับแรก คือ การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้ให้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลและผู้ประกอบธุรกิจบริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) ใช้เพื่อตรวจสอบตัวตนของลูกค้า และตรวจสอบข้อมูลที่ลูกค้าให้ไว้กับผู้ประกอบธุรกิจ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และ ก.ล.ต. กำหนด

การทำ KYC/CDD จะทำให้ทราบวัตถุประสงค์และธุรกรรมที่ดำเนินอยู่ของผู้ใช้บริการ รวมทั้งป้องกันการปลอมแปลงหรือใช้ข้อมูลบุคคลอื่นในการทำผิดกฎหมาย โดยผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการ TouristDigiPay จะต้องตรวจสอบตัวตนของลูกค้าตามเกณฑ์ความเสี่ยงสูงสุดของ ปปง. ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลผ่านเอกสารและข้อมูลชีวมิติ (Biometrics) ของลูกค้าแต่ละรายอย่างเข้มข้น เมื่อครบขั้นตอนแล้วจึงสามารถเปิด wallet ได้ 2 กระเป๋า คือ 1) กระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัล และ 2) กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักท่องเที่ยว (tourist wallet)

จากนั้น ตรวจสอบแหล่งที่มาของสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อสกัดคริปโทสีเทา โดย Blockchain Forensics Tools ซึ่งเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลใช้ในการตรวจสอบแหล่งที่มาของสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อดูความเชื่อมโยงกับธุรกิจผิดกฎหมายและการฟอกเงิน โดยเครื่องมือนี้จะช่วยในการวิเคราะห์

ธุรกรรม (Transaction Analysis) ตลอดจนติดตามเส้นทางของสินทรัพย์ดิจิทัล (Tracing Funds) และการฝากหรือถอนเงินจากศูนย์ซื้อขาย (Exchange) นายหน้าซื้อขาย (Broker) และผู้ค้า (Dealer) สินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อตรวจหา wallet ที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการกระทำความผิด ซึ่งจะช่วยป้องกันและทำให้มั่นใจว่าการทดสอบ TouristDigiPay ไม่ใช่ช่องทางที่มีฉาฉาใช้ในการฟอกเงินได้โดยง่าย

จำกัดวงเงินให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยว

ธปท. และ ก.ล.ต. ได้จำกัดวงเงินในขั้นตอนต่าง ๆ โดยมีการจำกัดการขายสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อแปลงเป็นเงินบาทและเติมเข้าไป Tourist Wallet ได้ไม่เกิน 500,000 บาท/เดือน/บัญชี

สำหรับวงเงินผ่านการสแกน QR code Promptpay เพื่อใช้จ่าย มีดังนี้

- จำกัดวงเงินการใช้จ่าย 500,000 บาท/เดือน/บัญชี สำหรับร้านค้าที่ใช้ Merchant QR
- จำกัดวงเงินการใช้จ่าย 50,000 บาท/เดือน/บัญชี สำหรับร้านค้ารายย่อยทั่วไป (ที่ใช้ Personal QR)

วงเงินดังกล่าวจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างชาติที่อ้างอิงจากตัวเลขการใช้จ่ายในปีที่ผ่านมา (ราว 5,000 บาทต่อวัน)

แต่ทั้งนี้ TouristDigiPay จะไม่สามารถใช้จ่ายที่ร้านค้าที่เข้าข่ายมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกใช้เป็นช่องทางการฟอกเงิน เช่น ทองคำ อัญมณี เพชรพลอย พระเครื่อง ของเก่า คาสโน หรือ สถานบริการ เป็นต้น

เข้ามาทางไหน กลับไปทางเดิม

สุดท้ายก่อนจากกัน หากนักท่องเที่ยวเหลือเงินใน Tourist Wallet และไม่ต้องการใช้จ่ายแล้ว จะต้องนำเงินจำนวนที่เหลือไปซื้อสินทรัพย์ดิจิทัลคืน ผ่านบัญชีที่เปิดไว้กับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล (ตอนขาเข้าประเทศ) โดยผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลจะโอนกลับไปยัง wallet นักท่องเที่ยวต่างชาติโอนเข้ามา โดยมีข้อกำหนดว่า มูลค่ารวมที่แลกคืนต้องไม่เกินมูลค่าสินทรัพย์ดิจิทัลที่แลกเข้ามา

ทั้งหมดที่กล่าวมา คือ มาตรการที่ ก.ล.ต. และหน่วยงานพันธมิตรเตรียมพร้อมสำหรับ TouristDigiPay ที่จะทดสอบการให้บริการในระยะเวลา 18 เดือนต่อจากนี้ โดยหวังว่าจะเป็นก้าวสำคัญที่ช่วยส่งเสริมภาคการท่องเที่ยว และปูทางไปสู่พัฒนาการของนวัตกรรมใหม่ ๆ ในสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงสนับสนุนให้ธุรกิจเอสเอ็มอีและผู้ประกอบการรายย่อยอย่างทั่วถึง พร้อมกันนั้นยังคงไว้ซึ่งเกราะป้องกันไม่เป็นทางผ่านของเงินสีเทาและมิฉาฉา
